

Overheid en burgers kunnen samen bergen verzetten

VERWELKOM MEER NATUUR IN DE STAD

Het lijkt wel alsof er overal gebouwd wordt en dat gaat vaak ten koste van de groenvoorziening. Hoe geven we groen een blijvende plek in onze steden en wie gaat dat onderhouden? Anja Guinée heeft jarenlange ervaring als landschapsarchitect en is lid van de Nederlandse Vereniging voor Tuin- en Landschapsarchitectuur (NVTL), voor welke zij ooit met een collega onderzoek deed naar het werk van tuin- en landschapsarchitecten. Zij ziet kansen voor innovatief denken en burgerinitiatieven.

Tekst Karien Goessens

"Onderhoudsarm is niet per se betegeld. Laat groen ook zichzelf zijn. Het hoeft allemaal niet zo netjes", aldus NVTL-lid Anja Guinée. (Beeld: FLUX Landscape)

*Idyllisch doorkijkje.
(Beeld: Saskia de Wit tuin en landschap)*

‘Als we meer groen willen, moeten we ook bereid zijn meer groen te accepteren’

Allereerst de vraag: Waarom is er eigenlijk meer groen nodig in de openbare ruimte?

Guinée: “Om zoveel redenen. Natuurlijk om de gevolgen van de klimaatcrisis te bestrijden, zoals hittestress en wateroverlast. Maar mensen hebben groen ook gewoon nodig. Het verbindt, nodigt uit tot ontspanning. Samen picknicken in het park. Zien hoe de lente zich aankondigt in bloeiende bermen. Maar het budget voor groen in de openbare ruimte staat al jaren onder druk. Er moet ook gebouwd worden, want huishoudens worden kleiner en iedereen heeft zijn eigen ruimte nodig, liefst met tuintje. Die tuinen worden vaak betegeld, want dat lijkt makkelijker.

Hoe zorgen we dat die overgebleven ruimte goed wordt benut?

“Het is tweeledig; tuinen moeten groener en wat betreft de openbare ruimte gaat kwaliteit voor kwantiteit. Een oude, grillige boom met een bankje erbij kan soms meer doen dan een flinke grasmat. Kijk goed naar welke ruimtes intensief gebruikt kunnen worden en welke een meer ecologische functie krijgen en richt ze ook daarop in. En schuw innovatie en anders denken niet.”

Welke innovatieve oplossingen zie je dan?

“Dat kan op zoveel manieren. Groene daken bijvoorbeeld gaan hittestress tegen en benutten ongebruikte ruimte. Maar denk ook aan wilde bermen. Op het platteland zie je ze overal, dus waarom niet wat meer in de stad?”

Moeten die oplossingen dan vanuit de overheid of de burger komen?

“Het moet van twee kanten komen, waarbij er een grote faciliterende rol is weggelegd voor de overheid. Zo mogen mensen in Rotterdam een geveltuin aanleggen zonder vergunning. Je haalt een paar stoeptegels eruit en zorgt voor beplanting. Een hele straat kan enorm opknappen en mensen onderhouden het zelf.”

Waar zie je nog uitdagingen?

“Er is meer continuïteit nodig. Vaak vertonen ambitieuze plannen nog kinderfanten, waarna het hele idee wordt verworpen. Durf verder te ontwikkelen vanuit datzelfde basisidee. Maar ik denk ook dat we moeten durven afwijken van de norm. In Nederland is het nog steeds belangrijk dat een tuin ‘netjes’ is, met rechte hoeken en alle groen in toom gehouden. Dat kan zor-

gen voor veel onderhoud, waardoor mensen geneigd zijn om hun tuin dan maar te betegelen. Maar onderhoudsarm is niet per se betegeld. Laat groen ook zichzelf zijn. Het hoeft allemaal niet zo netjes.”

Dat klinkt makkelijker gezegd dan gedaan.

“Misschien, maar als we meer groen willen, moeten we ook bereid zijn meer groen te accepteren. Dat betekent soms wat blaadjes in de dakgoot, of vogelpoep op het tuinmeubilair. En schakel eens een tuin- of landschapsarchitect in. Die mensen weten verschillende wensen te combineren, ook als je niet teveel onderhoud wilt of maar een kleine stadstuin hebt. Zij kunnen kijken naar welke planten geschikt zijn en welke bovendien de natuur in de tuin bevorderen. Ook hier is kwaliteit de sleutel. Als we bewust bezig zijn met groen, hebben we daar allemaal profijt van.” ■

Park Groot Schijn in Antwerpen. (Beeld: HOSPER landschapsarchitectuur en stedenbouw)

Landgoed Oeken. (Beeld: Poortvliet en Partners)